

Vertikálne hraničný výskyt synantropných rastlín v oblasti Popradského plesa vo Vysokých Tatrách

Peter Štrba, Anna Gogoláková

KBG, Fakulta prírodných vied, Univerzita Konštantína Filozofa, Nábřežie mládeže 91, 949 74 Nitra
petostrba@gmail.com

Cieľom práce bolo zistiť aktuálne hranice výškového rozšírenia synantropných druhov rastlín v oblasti Popradského plesa v Tatrách. Terénny výskum sme realizovali v rokoch 2008–2010. V rámci výsledkov podávame komentovaný prehľad synantropných druhov dosahujúcich na skúmaných lokalitách výškové maximum, resp. vertikálne hraničný výskyt s platnosťou pre územie Slovenska: *Erysimum cheiranthoides*, horčičník cheirantovitý – asfaltová cesta vedúca na Chatu pri Popradskom plese, kamenný múr stabilizujúci svah v mieste turistického prístrešku, 1450 m n. m. Druhý najvyšší známy výskyt na Slovensku. V minulosti druh vyššie rástol na lokalite Skalnaté pleso [1]. *Geranium pratense*, pakost lúčny – Chata pri Popradskom plese, okraj asfaltovej komunikácie nad plesom, 1500 m n. m. Podľa publikovaných údajov [2, 3] je to druhý najvyšší známy výskyt na Slovensku. *Pastinaca sativa*, paštrnák siaty – asfaltová cesta na Popradské pleso, časť Pod Vančovou, ca 900 m SSV od železničnej zastávky TEŽ Popradské pleso, okraj vozovky, 1340 m n. m. Nové výškové maximum vertikálneho výskytu na Slovensku. Doteraz najvyššie uvádzaná lokalita leží v Kremnických vrchoch [6]. *Potentilla anserina*, nátržník husí – Chata pri Popradskom plese, v štrku na parkovisku za chatou, 1495 m n. m. Vyššie rastie len na Kráľovej holi [2, 6]. *Rorippa sylvestris*, roripa lesná – Chata pri Popradskom plese, pri múroch chaty, 1495 m n. m. Druhá najvyššie položená lokalita na Slovensku. Historicky zaznamenané výškové maximum leží vo Velickej doline [4]. *Rumex crispus*, štiavec kučeravý – Chata pri Popradskom plese, pri múroch budovy, 1495 m n. m. Výškové maximum pre flóru Slovenska [5]. *Telekia speciosa*, telekia ozdobná – asfaltová cesta na Popradské pleso, časť Pod Vančovou, ca 900 m SSV od železničnej zastávky TEŽ Popradské pleso, okraj vozovky, 1345 m n. m. Invázny druh známy z tatranských osád. Lokalita predstavuje výškové maximum rozšírenia v Tatrách aj na Slovensku. *Trifolium hybridum*, ďatelina hybridná – Chata pri Popradskom plese, parkovisko za chatou, 1495 m n. m. Na základe aktuálnych údajov [3] je to druhá najvyššie položená lokalita na Slovensku. Všetky druhy tvorili na lokalitách hraničného výskytu veľmi malé populácie (iba niekoľko jedincov). Doteraz známe hranice rozšírenia synantropných druhov v horských oblastiach sa posúvajú smerom nahor najmä vplyvom človeka (šírenie diaspór, zmeny stanovišť) a globálnych klimatických zmien.

PodĎakovanie: Táto práca bola podporovaná Agentúrou na podporu výskumu a vývoja (LPP-0125-07) a Univerzitnou grantovou agentúrou UKF (UGA VII/30/2009).

- [1] Michalková, E., *Flóra Slovenska V/4.*, **2002**, 182–226.
- [2] Kliment, J. – Bernátová, D., *Ochrana prírody*, **2006**, 25, 97–126.
- [3] Štrba, P. – Gogoláková, A., *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, **2010**, 32, 101–106.
- [4] Tomšovic, P. – Goliašová, K., *Flóra Slovenska V/4.*, **2002**, 280–308.
- [5] Dostál, J., *Velký klíč na určovanie vyšších rastlín I.*, **1991**, 1–775.
- [6] Štrba, P. – Gogoláková, A., *Bull. Slov. Bot. Spoločn.*, **2007**, 29, 99–105.